

Høringsuttalelse / merknader til sak nr. 202504394

Sendt av: Erik Klepp Fregattveien 25 (hofsteinveien 32 gnr/b.nr 9/1) 3967 Stathelle

Jeg viser til NVEs vedtak om konsesjon for 132 kV kraftledning, herunder valg av **trasé 2.1 øst for Kleppseter**, samt konsesjon gitt for **enkel linje**.

Jeg har forståelse for at konsesjon nå er gitt, men finner det nødvendig å komme med prinsipielle og rettslige merknader knyttet til trasévalg, saksbehandlingen og erstatningsgrunnlaget. Merknadene er også ment å bidra til et bedre grunnlag for videre dialog og frivillige løsninger.

1. Valg av trasé – mangelfull vektlegging av hensynet til berørte mennesker

NVE har valgt trasé 2.1 øst for Kleppseter, til tross for at **trasé 2.0 etter mitt syn fremstår som den mest skånsomme løsningen for berørte mennesker**. Det er ikke tilstrekkelig redegjort for hvorfor trasé 2.0 er forkastet, sett opp mot de betydelige nærforings- og belastningsvirkningene trasé 2.1 medfører.

Etter energiloven og alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper skal inngrep planlegges og gjennomføres slik at de samlet sett medfører **minst mulig skade og ulempe**. Jeg kan ikke se at dette prinsippet er tilstrekkelig ivarettatt i vedtaket.

I «Bakgrunn for vedtaket» av 15.10. 2018 Referane 201710208-15 står det at:

Traséalternativ 2.0 innebærer en ny kraftledning som går vest for Kleppseter og videre ned til Herum transformatorstasjon. Traseen vil krysse et kupert naturområde med skog og myr. Ifølge konsesjonssøknaden er det til dels tett skog i lavere partier, med områder preget av tidligere skogsdrift. Det er ikke bebyggelse på denne strekningen, og de nærmeste husene ligger på Kleppseter, ca. en halv kilometer unna. (måles til 330m ca) Kraftledningen vil ikke bli synlig for denne bebyggelsen. (Jo det blir den) NVE har også mottatt høringsinnspill som ønsker at traséalternativ 2.0 realiseres med begrunnelse i blant annet at alternativet er mindre synlig fra bebyggelsen på Kleppseter. Ved Herum transformatorstasjon vil kraftledningen bli ført inn på transformatorstasjonen fra baksiden og parallelt med eksisterende kraftledninger, i ett område som allerede har mange andre kraftledninger som går inn til Bamble transformatorstasjon.

Trasealternativ 2.1. innebærer en ny kraftledning vest for Kleppseter over en omtrent 2,5 km lang strekning. Dette alternativet vil få ett spenn over ett jorde med dyrka innmark, (dette er feil) og master og spenn vil kunne sees fra bebyggelsen på Kleppseter. Det vil likevel være et lite synlig spenn på grunn av avstand og bakgrunnsdekning. Landskapsbildet er ellers noe preget av tekniske inngrep som vei og eksisterende 22 kV nett. NVE vurderer at de to omsøkte traséalternativene mellom Tråkfjell og Herum transformatorstasjon er relativt like med hensyn til visuelle virkninger for landskap og friluftsliv. Traséalternativ 2.1 vil kunne være synlig akkurat der traseen krysser forbi bebyggelsen på Kleppseter, men vil ikke utgjøre vesentlige negative visuelle konsekvenser. Det vil etter NVEs vurdering være en fordel å benytte samme mastetype på hele ledningen og enkeltmaster i kompositt er etter NVEs vurdering en god estetisk løsning for denne strekningen med mye skog. Tekst merket gul er etterskrift.

Uttalelsen om sikt burde vært befart da den ikke stemmer med virkeligheten.

2. Saksbehandlingsfeil – uriktig faktisk grunnlag for trasé 2.1

Ved vurderingen av trasé 2.1 har NVE lagt til grunn at traséen går over **dyrka mark**. Dette er **faktisk uriktig**. Arealet det er tale om er ikke dyrka mark.

Når et vedtak bygger på feil faktisk grunnlag, foreligger det en saksbehandlingsfeil som kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. Feilen har hatt direkte betydning for vurderingen av traséalternativene, og svekker vedtakets rettslige holdbarhet.

All den tid det ikke er påbegynt noe arbeide i traseen må dette vurderes på ny uten direkte feil i begrunnelsen.

3. Konesisjon for enkel linje – avvik mellom formell løsning og faktisk belastning

Som følge av konsesjonsvedtak av 15.10.2018

NVE har gitt konsesjon for **enkel 132 kV-linje**, til tross for at anlegget er planlagt og dimensjonert slik at det i praksis vil fungere som **dobbel linje over tid**.

Denne høringen gjelder jo dobbel trasè, men erstatningen i 2018 tok utgangspunkt i enkel trasè og enkel linje.

All den tid trasèen økes fra enkel til dobbel med doble ledninger vil anleggets levetid og de faktiske de ulempene for de berørte eiendommer derfor være vesentlig større enn det som følger av den formelle konsesjonen, (fra 2018) både visuelt, arealmessig og verdimessig.

4. Erstatning – krav om full, reell og forholdsmessig kompensasjon

Erstatningen kan etter mitt syn ikke fastsettes på grunnlag av en teoretisk forutsetning om enkel linje, men må ta utgangspunkt i den **reelle, sannsynlige og varige belastningen** som en dobbel 132 kV-linje innebærer.

En erstatningsfastsettelse som ikke reflekterer faktisk belastning, vil innebære underkompensasjon og være i strid med prinsippet om **full erstatning**.

Det er vel ingen tvil om at trasèen kommer som følge av at industrien på Rafnes ønsker økt forsyningssikkerhet (Side 17 i vedtaket) og utbyggingen av Frier vest. De offisielle erstatninger for industritomter gitt av Frier vest – Hæhre og Telemark fylke? til gassveien varier så mye at det burde vært sett på av sentrale myndigheter. Også Lede sin erstatning til areal der trafoen skal plasseres overgår erstatningen til 132kv Linjen. Den underliggende årsak er jo lik – industriutbygging.

5. Tidligere erstatning for skog – krav om kompensasjon for tilvekst frem til faktisk hogst

Jeg viser videre til tidligere erstatningssak, hvor skog innenfor traséen ble **taksert i 2018**, og erstatning utbetalt i **2021**. Skogen er per i dag **ikke hugget**. (tidspunkter er å regne som ca)

Dette innebærer at skogen har hatt løpende biologisk og økonomisk tilvekst etter taksering og utbetaling. Dersom hogst først gjennomføres på et senere tidspunkt, vil erstatningen ikke dekke det faktiske tapet dersom tilvekst frem til faktisk hogsttidspunkt ikke kompenseres.

Etter alminnelige erstatningsrettslige prinsipper skal erstatningen dekke det **reelle økonomiske tapet på tapstidspunktet**. Når inngrepet utsettes i tid, kan ikke grunneier frarøves den økte m³ massen som har vokst på område.

Det må derfor enten:

- foretas en **oppdatert takst til hogsttidspunkt**, eller
 - gis et **tillegg som kompenserer for tilvekst og verdistigning** i perioden mellom taksering/utbetaling og faktisk hogst.
-

6. Frivillig avtale versus ekspropriasjon – ansvar for reell forhandlingsvilje

Avslutningsvis vil jeg understreke at både **valg av trasé (2.1 versus 2.0)** og et **reelt, korrekt og forholdsmessig erstatningsoppgjør** vil være avgjørende for om det er mulig å komme frem til **frivillige avtaler**, eller om saken i praksis presses over i ekspropriasjon og skjønn.

Dersom trasé 2.1 opprettholdes uten en reell ny vurdering av trasé 2.0, samtidig som erstatningen fastsettes på et nivå som ikke reflekterer:

- faktisk og varig belastning (dobbel linje), og
- dokumenterte tap knyttet til skog og tidsforsinkelse,

vil dette gjøre frivillige løsninger vanskelig og i realiteten legge opp til tvangsmessige virkemidler.

Som tiltakshaver har **Lede** et selvstendig ansvar for å utvise **reell forhandlingsvilje**, herunder:

- å forholde seg til korrekt faktum,
- å ta hensyn til avviket mellom formell konsesjon og faktisk løsning, og
- å tilby erstatning som står i rimelig forhold til inngrepets omfang og varighet.

En tilnærming basert på dialog, korrekt saksgrunnlag og full erstatning vil ikke bare ivareta grunneiers rettigheter, men også være i tiltakshavers egen interesse ved å legge til rette for frivillige avtaler og redusere behovet for ekspropriasjon, klager og rettslige prosesser.

Med vennlig hilsen

Erik Klepp

Fregattveien 25 - 3967 Stathelle

Jeg representerer i denne sak: Hofsteinveien 32 G nr 9 Br.nr 1

Vedlegg: Konsesjon Herum 2024 der konsesjon fra 2018 bortfaller